

РЕЗУЛЬТАТИ
внутрішнього аудиту діяльності КОМУНАЛЬНОГО
ПІДПРИЄМСТВА «ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ФОНД ПІДТРИМКИ
ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА НА СЕЛІ» за
темою: «Оцінка ефективності виконання статутних обов'язків
комунального підприємства. Відповідність діяльності підприємства
вимогам чинного законодавства України»
за період з 01 січня 2019 року по поточний період 2020 року

За розглядом питання щодо ефективності виконання статутних обов'язків, а саме під час виконання Комунальним підприємством програми «Власний дім» встановлено порушення:

- вимог абзацу першого пункту 8 Правил надання довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла на селі, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 05.10.98 №1597, в частині визначення індивідуальних забудовників, яким надаватиметься кредит, без наявності необхідних підстав у вигляді списків, затверджених органами місцевого самоврядування, що в свою чергу, призводить до високої ймовірності реалізації ризиків неналежного виконання КП вимог абзацу другого пункту 8 Постанови №1597, в частині черговості надання кредитів, та непрозорого відбору потенційних позичальників;

- вимог абзацу четвертого пункту 9 Постанови №1597, в частині надання кредитів індивідуальним забудовникам без підтвердження органами місцевого самоврядування завершення робіт з підключення магістральних підвідних газопроводів;

- вимог абзацу третього пункту 9 Постанови №1597, в частині надання кредитів на реконструкцію об'єктів, що не відповідають площі, за яку не стягується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, або не є об'єктом оподаткування відповідно до положень статті 266 Податкового кодексу України;

- вимог абзацу першого пункту 9 Постанови №1597, в частині відсутності належним чином оформлених документів для визначення суми кредитів, що не перевищує кошторисної вартості об'єкта кредитування;

- вимог пункту 14 Постанови №1597, в частині: відсутності договору іпотеки за кредитом наданим на придбання житлового будинку; оформлення договорів поруки з суттєвими помилками; незабезпечення укладання додаткових угод до договорів поруки у зв'язку зі збільшенням обсягу зобов'язань.

Також, у діяльності Підприємства встановлено ряд недоліків, що можуть мати негативний вплив на результати виконання ним статутних завдань, у тому числі під час виконання програми «Власний дім», а саме:

- висування безпідставних вимог до індивідуальних забудовників щодо укладення договорів добровільного страхування від нещасних випадків та добровільного страхування майна. Це може породжувати негативне ставлення індивідуальних забудовників до державної політики у сфері

індивідуального будівництва на селі і мати негативний вплив на репутацію Підприємства. Крім того, додаткові витрати позичальників зі сплати страхових сум зменшують рівень їх платоспроможності;

- надання кредитів членам сімей осіб, що є поручителями за іншими кредитами, наданими КП, чим збільшується ризик втрати такими позичальниками платоспроможності та неповернення наданих кредитів;

- неефективна робота КП з точки зору територіального охоплення Одеської області (з 26 районів Одеської області у 2019-2020 роках за 8 не надано жодного кредиту; на території районів, де здійснювалось кредитування, основним чином охоплено 1-2 населених пункти). Це може бути пов'язане з відсутністю у КП списків індивідуальних забудовників, затверджених органами місцевого самоврядування.

Враховуючи характер виявлених порушень та недоліків у роботі Комунального підприємства під час надання кредитів, а також непрозорий відбір індивідуальних забудовників для надання кредитів, виконання КП основних статутних завдань, зокрема таких як реалізація на території області державної та регіональної політики у галузі житлового будівництва на селі шляхом надання довгострокових пільгових кредитів в межах виконання програми «Власний дім», є неефективним.

За розглядом питання щодо оцінки якості контролю за витрачанням Комунальним підприємством паливно-мастильних матеріалів, запровадження режиму економії і раціонального використання нафтопродуктів, встановлено:

- незабезпечення директором КП у відповідності до вимог пункту 6 Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 №1062 розроблення та затвердження й як наслідок відсутність внутрішніх документів (порядків, регламентів тощо), якими мають бути врегульовані питання щодо витрачання на Підприємстві пального під час експлуатації власного автомобільного транспорту. Наявні внутрішні документи – накази, які є діючими в КП, а також не затверджені внутрішні документи – порядки, регламенти тощо створюють негативні умови, які сприяють відсутності можливості керівництва Підприємства на належному рівні застосовувати ефективні заходи внутрішнього контролю за якісним плануванням потреби в паливно-мастильних матеріалах, контролем за їх витратами, ведення звітності та запровадження режиму економії і раціонального використання нафтопродуктів;

- незабезпечення директором КП дотримання вимог пункту 5 статті 8 розділу III Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», щодо погодження облікової політики КП власником або уповноваженим ним органом (посадовою особою);

- незабезпечення директором КП дотримання вимог частини 1 пункту 2.1.5 «Норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті», затверджених наказом Міністерства транспорту України від 10.02.98 №43 (із змінами і доповненнями), в частині не забезпечення

звернення до ДП «ДержавтотрансНДІпроект» з метою розроблення тимчасових індивідуальних норм витрат пального на договірних засадах (Підприємством відповідно до цього нормативного акту видано внутрішні накази про встановлення норм використання пального);

- незабезпечення директором КП дотримання вимог підпункту 2.2.3 Наказу №43, в частині надання ДП «ДержавтотрансНДІпроект» для відповідної реєстрації одного примірника акту проведення в КП замірів витрат палива (за формами, наведеними у додатках Ж або И до Наказу №43) й як наслідок незабезпечення директором КП встановлення норм списання пального на період 2019 та 2020 років через затвердження норм витрат пального наказами (директора КП Глембовського М.М.) від 09.01.2019 №6 та (заступника директора КП з економічних питань Букіної І.В.) від 27.12.2019 №129, які (норми витрат пального) є такими, що не набули чинності (Підприємством відповідно до цього нормативного акту видано внутрішні накази про встановлення норм використання пального);

- відсутність відповідних повноважень у заступника директора КП з економічних питань Букіної І.В. для видання/підписання наказу від 27.12.2019 №129 (про встановлення в КП на період 2020 року норм списання бензину та автомобільного мастила) під час перебування директора КП на роботі, що свідчить про перевищення Букіною І.В. своїх повноважень та свідчить про відсутність самостійно визначених в КП норм списання пального на період 2020 року;

- безпідставне витрачання в КП протягом 2019 та 2020 років пального на загальну суму 961 458,18 грн. відбувалось:

- без затвердження на рівні директора КП форм внутрішніх документів, а саме: «Акт обстеження для встановлення норм списання палива легкових автомобілів КП»; «Акт списання»; «Подорожній лист службового легкового автомобіля» на підставі яких в КП повинен здійснюватися бухгалтерський облік щодо витрачання пального;

- без встановлення тимчасових індивідуальних норм витрат пального у відповідності до внутрішньо затвердженої в КП методики, або у відповідності до методики визначеної Наказом №43, що свідчить про відсутність з боку директора КП забезпечення ефективного планування в КП потреби в паливно-мастильних матеріалах, про відсутність внутрішнього контролю за їх витратами, ведення звітності, запровадження режиму економії і раціонального використання нафтопродуктів;

- незабезпечення директором КП дотримання вимог пункту 2.5 розділу 2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 №88 (зі змінами і доповненнями), в частині відсутності у подорожніх листах підпису (особи, яка користувалась автомобілем);

- незабезпечення директором КП дотримання вимог пункту 2.11 розділу 2 Положення №88, в частині не заповнення вільних рядків у первинних документах (подорожніх листах) обов'язковим прокреслюванням;

- незабезпечення головним бухгалтером КП дотримання вимог пункту 2.15 розділу 2 Положення №88, в частині не здійснення обов'язкової перевірки первинних документів щодо наявності обов'язкових реквізитів (в межах компетенції);

- незабезпечення головним бухгалтером КП дотримання вимог пункту 2.16 розділу 2 Положення №88, в частині не забезпечення передачі первинних документів, які не відповідають вимогам законодавства у сфері бухгалтерського обліку з письмовим обґрунтуванням керівнику установи, для подальшого прийняття окремого письмового рішення щодо їх виконання;

- неякісне складання первинних документів, є порушенням вимог пунктів 1, 2 статті 9 розділу III Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» .

Таким чином, не забезпечивши своєчасного прийняття ефективних управлінських рішень щодо визначення на рівні директора КП форм внутрішніх документів («Акт обстеження для встановлення норм списання палива легкових автомобілів КП»; «Акт списання»; «Подорожній лист службового легкового автомобіля» тощо), а також норм списання пального, не забезпечивши можливості здійснення головним бухгалтером належного рівню внутрішнього контролю під час ведення бухгалтерського обліку за витрачанням водіями пального, в КП протягом 2019-2020 років щомісячно допускалось не обґрунтоване списання пального, придбаного за рахунок бюджетних коштів для використання власного автомобільного транспорту, що свідчить про:

- те, що наявність непрозорого механізму внутрішнього контролю (під час складання первинних та облікових документів, які є підставою проведення видатків) щодо використання власного автомобільного транспорту, сприяла необґрунтованому/безпідставному списанню в КП бензину та нераціональному витрачання протягом періоду 2019-2020 років бюджетних коштів на загальну суму 961 458,18 грн. під час організації виконання КП програми «Власний дім»;

- систематичне неякісне виконання водіями та головним бухгалтером КП вимог законодавства та своїх посадових обов'язків;

- систематичне незабезпечення директором КП належної організації внутрішнього контролю за виконанням водіями та головним бухгалтером вимог законодавства та своїх посадових обов'язків;

- систематичне незабезпечення директором КП належної організації якісного планування потреби в паливно-мастильних матеріалах і контролю за їх витратами, ведення звітності, запровадження режиму економії і раціонального використання нафтопродуктів.

За розглядом питання щодо придбання КП послуг з технічного обслуговування і поточного ремонту власного автомобільного транспорту встановлено:

- всі інвентаризаційні описи основних засобів за 2020 рік не підписано особою відповідальною за зберігання основних засобів, а також вони не містять дати перевірки відповідальною особою даних зазначених в них, що свідчить про те, що такі дії взагалі не відбувались. Також, в описах основних засобів наявні підписи тільки одного водія (хоча відомості містять інформацію про два легкових автомобілі) без зазначення дати, що є порушенням вимог пунктів 17, 18 Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879 та вимог пункту 2 статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

- в порушення вимог п. 5.1. договору від 10.06.2020 №40/од та вимог статті 629 Цивільного кодексу України, Підприємством безпідставно перераховано ФОП «Грушевой Дмитро Сергійович» (ІНПП 256002000107834) бюджетних коштів на загальну суму 26 520,50 грн.;

- Підприємством за договором від 15.01.2020 №2/1/од безпідставно сплачено ФОП «Грушевой Дмитро Сергійович» (ІНПП 256002000107834) бюджетних коштів на загальну суму 22 994,00 грн., чим завдано КП збиток на суму 22 994,00 грн.;

- для підтвердження використання Підприємством коштів на утримання автомобілів, в частині придбання запчастин та ремонту автомобілів, під час проведення аудиту, КП надано документи, які підтвердили використання коштів лише на загальну суму 124 955,00 грн., тоді як згідно даних Журналу-ордеру і Відомостей по рахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками за 2020 рік» сума таких видатків склала 205 733,48 грн. Таким чином, під час проведення аудиту Підприємством не було документально підтверджено використання коштів на загальну суму 80 779,00 грн., що свідчить про безпідставно використані Підприємством кошти на суму 80 779,00 грн.

За розглядом питання щодо ліміту власних автомобілів КП встановлено не забезпечення прийняття керівництвом Підприємства рішення про скорочення загальної кількості власних легкових автомобілів, що перебувають на балансі КП, яке могло призвести до економії бюджетних коштів майже вдвічі протягом періоду, який підлягав аудиту. Наприклад, протягом 2020 року Підприємством було витрачено бюджетних коштів на стоянку та страховку автомобілів на загальну суму 17 122,00 грн., а у разі скорочення вдвічі кількості власних автомобілів, економія бюджетних коштів на стоянку та страховку могла б скласти 8 561,00 грн. Таким чином, не прийняття керівництвом Підприємства протягом 2020 року відповідного ефективного управлінського рішення призвело до не ефективного використання бюджетних коштів (на стоянку та страховку власних автомобілів) на загальну суму 8 561,00 грн.

За розглядом питання щодо придбання КП послуг стоянки та страхування власних автомобілів встановлено здійснення КП неефективних видатків у сумі 10 000,00 грн. (послуги зі стоянки та охорони автомобілів) та

незаконних видатків у сумі 2 685,00 грн. (послуги страхування), чим порушено вимоги п. 10 Положення №1211 та ст.629 Цивільного Кодексу України.

За розглядом питання щодо придбання КП автомобільних шин для власних автомобілів встановлено:

- порушення вимог наказу Міністерства статистики України від 21.06.1996 №193 «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів», а саме встановлено внесення до Типової форми №М-21 недостовірних даних та відсутність заповнення у цій формі обов'язкових реквізитів;

- порушення Підприємством вимог пункту 3.1. договору від 06.07.2020 №43/ОД укладеного з ФОП Блощак О.Ф. (ІНН 256003010107) та вимог ст. 629 Цивільного кодексу України (щодо обов'язку виконання сторонами договору), що призвело до безпідставного перерахування Комунальним підприємством коштів на загальну суму 4 700,00 грн.;

- під час проведення аудиту КП не підтверджено наявність придбаних Підприємством (відповідно до договору від 04.02.2020 №25/1/ОД) автомобільних шин 205/65R15 YOKONAMA Ice Guard AG60 у кількості 2 шт., що також не віднайшло свого підтвердження за результатами проведеної в КП інвентаризації матеріальних цінностей (у відповідності до наказу від 04.01.2020 №81). Таким чином встановлено, що Підприємством безпідставно витрачено бюджетних коштів на загальну суму 3 600,00 грн., що призвело до незаконного використання бюджетних коштів на суму 3 600,00 грн.

За розглядом питання щодо придбання КП послуг зі складання кошторисної документації встановлено:

- прийняття керівництвом КП рішення про отримання послуг зі складання кошторисної документації для індивідуального забудовника (позичальника) з порушенням вимог підпункту 8 пункту 11 розділу III Правил надання довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла на селі, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.10.1998 №1597, що призвело до незаконного використання Підприємством коштів на загальну суму 23 640,00 грн. Одночасно з цим, Комунальним підприємством до договору від 23.10.2020 №67/ОД було надано акт виконаних робіт (за жовтень 2020 року від 13.10.2020 на суму 11 400,00 грн.), який не містить інформацію до якого саме договору його було складено. Відповідно до платіжного доручення від 13.10.2020 №2921 за виконані роботи згідно договору від 23.10.2020 №67/ОД виконавцю перераховано коштів у сумі 11 400,00 грн. Таким чином, витрачання КП коштів на загальну суму 12 240,00 грн. під час проведення аудиту документально підтверджено не було.

За розглядом питання щодо видання керівництвом КП наказів про відрядження встановлено:

- протягом періоду, який підлягав аудиту, керівництвом КП неодноразово створювались накази про відрядження водіїв Підприємства на власних автомобілях, які знаходяться на балансі КП до інших областей з метою надання фінансових документів за програмою «Власний Дім». Прийняття керівництвом КП неефективного управлінського рішення про відправлення водіїв у відрядження до інших регіонів на власному автомобільному транспорті Підприємства, призвело до неефективного використання бюджетних коштів на загальну суму 11 285,60 грн., чим завдано КП збиток на суму 11 285,60 грн.

Додатково слід зазначити, що у порушення вимог абзацу 2 пункту 6 Порядку складання Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 28.09.2015 №841, звіти про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт не містять інформації на підставі яких документів водіями КП було проведено видатки для отримання відповідних послуг. Також, у документах, які стали підставою для виплати водіям КП коштів на відрядження, відсутні відмітки про їх прибуття до пунктів призначень та вибуття з них, що свідчить про відсутність документального підтвердження перебування водіїв у пунктах призначень.

За розглядом питання щодо придбання КП сувенірної продукції, квіткових композицій, друкованого видання газети «Міграція», буклетів, книг та послуг з переплетення та кінцевого оброблення брошур встановлено:

- здійснення безпідставних витрат КП під час придбання сувенірної продукції у сумі 1 500,00 грн. та придбання квіткових композицій у сумі 1 030,00 грн. на загальну суму 2 530,00 грн., є такими, які сплачено незаконно;

- здійснення неефективних витрат бюджетних коштів на передплату газети «Міграція» у сумі 2 000,00 грн. та на послуги з переплетення та кінцевого оброблення брошур у сумі 15 000,00 грн.

За розглядом питання щодо придбання КП послуг з адвокатської діяльності встановлено:

- неефективний розподіл директором КП посадових обов'язків серед працівників Підприємства, а саме:

- помічник директора з правових та організаційних питань виконує роботу, яка повинна виконуватися секретарем та/або спеціалістом з діловодства, а також взагалі робота, яку він виконує, не стосується виду діяльності КП;

- спеціалісти кредитно-фінансового відділу, в якому передбачено наявність посади спеціаліста по поверненню кредитних коштів, не виконують в повному обсязі роботу по поверненню коштів наданих за кредитними договорами.

Неефективний розподіл директором обов'язків серед працівників Підприємства призвів до прийняття керівництвом КП рішення щодо

укладання зі сторонньою фізичною особою договорів з отримання правових послуг (в частині проведення роботи з повернення позичальниками заборгованості), відповідно до яких КП протягом 2019-2020 років було витрачено бюджетних коштів на загальну суму 239 520,00 грн. (у 2019 році – 117 036,56 грн., у 2020 році – 122 482,63 грн.), з яких: 91 192,99 грн. сплачено в порушення вимог пунктів 7, 9 Положення про порядок формування і використання коштів фондів підтримки індивідуального житлового будівництва на селі, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 3 серпня 1998 року №1211, що призвело до не законної сплати на зазначену суму бюджетних коштів, а також до безпідставної сплати бюджетних коштів на загальну суму 4 000,00 грн.

Враховуючи наведене, під час проведення планового внутрішнього аудиту в КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ФОНД ПІДТРИМКИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА НА СЕЛІ» було встановлено недоліків та порушень на загальну суму 1 519 456,77 грн., з яких: незаконних витрат – 1 108 100,17 грн., неефективних витрат – 286 366,60 грн., безпідставних витрат - 124 240,00 грн. Порушення, які не призвели до фінансових втрат – 3 131 496,17 грн.

Наявність встановлених порушень свідчить про те, що рівень внутрішнього контролю в Комунальному підприємстві, який необхідно забезпечити на всіх рівнях та напрямках діяльності його керівником, не дає можливості мінімізувати або повністю уникнути ймовірності настання законодавчих ризиків (порушення законодавства), фінансових ризиків (неефективне використання державних ресурсів), операційних ризиків (невиконання функцій, процесів, операцій; відсутність/недостатність контролю за реалізацією процесу, операції) та як наслідок репутаційних ризиків (негативне висвітлення діяльності установи у ЗМІ, втрата довіри зі сторони зацікавлених сторін через операційні недоліки тощо). Це підтверджується висновками про наявність в роботі КП порушень та недоліків, в частині тих питань, які підлягали внутрішньому аудиту.

В цілому Комунальне підприємство у своїй діяльності, з метою забезпечення реалізації абзацу першого частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України (в частині забезпечення керівництвом внутрішнього контролю), не застосовує в повній мірі Основні засади здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджені Постановою Кабінету міністрів України від 12.12.2018 №1062 та Інструкцію з організації внутрішнього контролю в Одеській обласній державній адміністрації, затверджену розпорядженням від 07.11.2018 №1281/А-2018, яка надає методологічну можливість її користувачам застосовувати її норми для ведення роботи з ідентифікації ризиків.